

Der kan anføres flere begrundelser for et sådant forbud. Enhver datamat, som kan styres af et program, er også i stand til at kopiere det. Edb-programmerne er således særligt sårbare overfor den kopiering, som brugere og andre, der er kommet i besiddelse af et eksemplar, kan foretage. Problemerne er størst ved kopiering af programmer, som spredes ved salg til det brede publikum, og som fortrinsvis sigter på hjemme- og mikrodatalamater. Det skyldes ikke mindst, at der ikke sker noget kvalitetstab ved kopieringen. Man er ikke bundet til et "originaleksemplar" i en god kvalitet, som forholdet fx er ved en grammofonplade. Er der blot solgt et enkelt eksemplar, kan kopier og kopier af kopier brede sig som ringe i vandet. Endvidere kræver frembringelsen af edb-programmer ofte betydelige investeringer. Retlighedsvederlagets andel af den samlede pris, som betales for et programeksemplar, er derfor høj. En kopi af et edb-program kan fremstilles for en brøkdel af den pris, et eksemplar sælges for hos en autoriseret leverandør.

Inden for edb-branchen forsøger man undertiden at modvirke kopieringen ved at indlægge forskellige programmeringstekniske hindringer i programmerne, men der synes ikke at være opnået resultater, som har haft en reel effekt i praksis. Foretages der i forbindelse med en ulovlig kopiering en fjernelse af sådanne hindringer, vil det imidlertid være et bevisdato for forsæt og skærpende omstændigheder, jf. lovens § 55, stk. 2.

Mod et generelt forbud med hensyn til privat kopiering af edb-programmer taler, at et sådant forbud let kan få karakter af en formalitet. Kopieringen sker i vidt omfang i private hjem, hvor et forbud ikke reelt kan håndhæves.

I Ophavsretsudvalgets edb-betænkning (bet. 1064, 1986) foreslås det som en mellemøsning, at der skal gælde et forbud mod privat kopiering af edb-programmer, men at dette forbud kun skal gælde for edb-programmer, som ikke er bragt i omsætning ved udgivelse, jf. lovens § 8. Udvalgets forslag, som indebærer, at det skal være tilladt til privat brug at kopiere udgivne edb-programmer, skal ses i sammenhæng med forslaget om en væsentlig begrænsning af den almindelige adgang til privat kopiering.

I Vesttyskland og Frankrig er der i 1985 gennemført generelle forbud mod privat kopiering af edb-programmer.

På denne baggrund samt efter forhandlinger med departementerne i de øvrige nordiske lande, foreslår Kultur- og Kommunikationsministeriet, at edb-programmer – i det omfang der er tale om programmer i

maskinlæsbar form – generelt undtages fra privat kopiering efter § 11.

I overensstemmelse hermed foreslås det i § 11, stk. 2, nr. 3, at bestemmelsen i § 11, stk. 1, om adgang til at foretage eksemplar fremstilling til privat brug ikke giver ret til at fremstille eksemplarer af edb-programmer i maskinlæsbar form. Bestemmelsen gælder uanset om der er tale om kopiering af et program, som foreligger i maskinlæsbar form, eller fremstilling af et maskinlæsbart program på basis fx af et i skriftlig form offentliggjort edb-program. Udtrykket »maskinlæsbar form« dækker alle tilfælde, hvor et eksemplar af et edb-program foreligger eller fremstilles i en sådan form, at det umiddelbart er egnet til indlæsning i en datamat, hvad enten programmet foreligger eller fremstilles på bånd, diskette eller ved anden teknisk fremgangsmåde.

Derimod vil det fortsat være tilladt til privat brug i skriftlig form at fremstille eksemplarer af edb-programmer, som måtte være offentliggjort i skriftlig form.

Det foreslåede forbud må vurderes i sammenhæng med lovforslagets nr. 5 (§ 11 a) og nr. 12 (§ 42 a) om ret til at fremstille reserve- og sikkerhedskopier m.v.

Til stk. 3

De i stk. 3, nr. 1 og 2 foreslåede bestemmelser om forbud mod at benytte fremmed medhjælp til privat eksemplar fremstilling af brugskunst og kunstværker svarer til bestemmelserne i den gældende lovs § 11, stk. 2. Billedhuggerværker er dog ikke længere nævnt særskilt, da dette ikke er nødvendigt som følge af, at den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 3, nr. 2, gælder for alle kunstværker.

Til nr. 5

Som nævnt under nr. 4 finder Kultur- og Kommunikationsministeriet, at der bør gennemføres særlige bestemmelser om retten til at kopiere maskinlæsbare edb-programmer, som er udgivet i form af salg til almenheden.

Forslaget indebærer, at den, som lovligt har købt et maskinlæsbart edb-program, som er udgivet ved salg til almenheden, har ret til at fremstille sådanne kopier, som teknisk er nødvendige for, at det erhvervede program kan bruges, samt nødvendige reserve- og sikkerhedskopier. Derimod giver bestemmelsen ikke adgang til at foretage ændringer i programmet.

Bestemmelsen er udformet med sigte på, at det ikke skal være lovligt under nogen form at videresprede de med hjemmel i § 11 a fremstillede eksemplarer. Det foreslås derfor i 2. pkt., at sådanne eksemplarer